

Sarajevo, 15.02.2021. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
08.02.2021. - 12.02.2021.

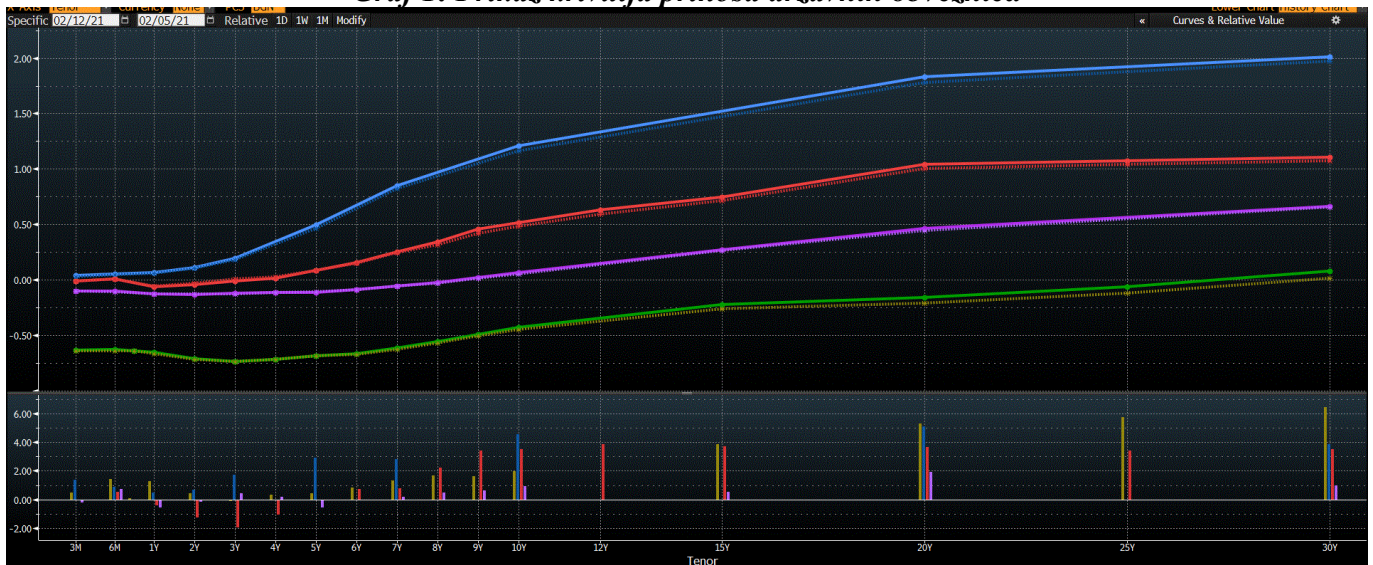
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona				SAD				Velika Britanija				Japan			
	5.2.21	-	12.2.21		5.2.21	-	12.2.21		5.2.21	-	12.2.21		5.2.21	-	12.2.21	
2 godine	-0,71	-	-0,71	→	0,10	-	0,11	↗	-0,03	-	-0,04	↘	-0,12	-	-0,12	→
5 godina	-0,69	-	-0,68	↗	0,46	-	0,49	↗	0,08	-	0,08	→	-0,10	-	-0,11	↘
10 godina	-0,45	-	-0,43	↗	1,16	-	1,21	↗	0,48	-	0,52	↗	0,06	-	0,07	↗

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi			
	5.2.21	-	12.2.21	
3 mjeseca	-0,594	-	-0,601	↘
6 mjeseci	-0,645	-	-0,631	↗
1 godina	-0,633	-	-0,628	↗

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zelena), SAD (plava), Velike Britanije (crvena) i Japana (ljubičasta) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 12.02.2021. godine (pune linije) i 05.02.2021. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Nakon nedavno objavljenih podataka o rastu inflacije početkom ove godine, predsjednica ECB Lagarde je izjavila da se ECB neće obazirati na kratkoročne promjene cijena jer će biti potrebno neko vrijeme prije nego što kreatori monetarne politike budu morali da brinu oko inflacije. Naglasila je da će ECB morati da nastavi s ekspanzivnom monetarnom politikom, najvjerojatnije do kraja ove godine. Predsjednik Deutsche Bundesbank i član UV ECB Weidmann je izjavio da bi posmatrano iz današnje perspektive stopa inflacije u Njemačkoj, mjerena usklađenim indeksom potrošačkih cijena, trebalo da do kraja godine iznosi 3%. Ipak, napomenuo je da će to biti privremeno zbog posebnih artikala, ali i to da je jasno da stopa inflacije neće zauvijek ostati niska, kao što je to bio slučaj u prošloj godini. **Evropska komisija je objavila nove prognoze prema kojima se očekuje da će GDP u eurozoni u ovoj godini, kao i u 2022. godini bilježiti rast od 3,8%, što predstavlja smanjenje u odnosu na prognoze iz novembra (4,2%).**

Navodi se da su ove prognoze presudno zasnovane na očekivanjima usporenja ograničavajućih mjera krajem II kvartala, kao i potpunim ukidanjem istih do kraja godine. Takođe, navodi se da bi GDP do polovine 2022. godine mogao da dostigne nivoe zabilježene prije krize, što je ranije u odnosu na prethodna očekivanja, ali da Španija i Italija neće dostići te nivoe do kraja te godine. Što se tiče inflacije, navodi se da bi ista trebalo da bilježi rast u ovoj godini na 1,4%, dok bi u 2022. godini mogla zabilježiti smanjenje na 1,3%.

Optimizam podstaknut mogućnošću da Draghi preuzme ulogu premijera zemlje i dalje je pozitivno uticao na smanjenje prinosa italijanskih obveznica tokom prošle sedmice. Prinosi desetogodišnjih obveznica su u odnosu na prethodnu sedmicu smanjeni za skoro 6 baznih poena, smanjivši se krajem sedmice na rekordno nizak nivo ispod 0,50%. Prinosi sigurnijih obveznica eurozone do četvrtka nisu bilježili bitnije promjene, kada je zabilježen blagi pad. Međutim, već u petak je uslijedila korekcija prinosa, tako da su na sedmičnom nivou prinosi njemačkih desetogodišnjih obveznica povećani za 2 bazna poena, dok prinosi obveznica kraćih dospeljeća nisu zabilježili bitnije promjene.

Predstavnici ECB su izjavama nagovijestili da se raspravlja o uvođenju „klimatskog kriterija“ kada je u pitanju program kupovina korporativnih obveznica ove institucije, te najavili moguću debatu o tome kako monetarnu politiku učiniti „zelenijom“. Član UV ECB i predsjednik Centralna banke Francuske De Galhau je izjavio da se zalaže za postepeno smanjenje obveznica čije korporacije ne zadovoljavaju kriterije koji idu u korist smanjenja globalnog zagrijavanja, a da se to odnosi, kako na kupljene obveznice koje se nalaze na bilansu ECB, tako i na obveznice koje se prihvataju kao kolateral. Predsjednica ECB Lagarde je prilikom izlaganja pred Parlamentom EU poslala sličan signal, te jasno dala do znanja da ECB neće izostati iz borbe protiv klimatskih promjena.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Sentix indeks povjerenja investitora – EZ	FEB	2,0	-0,2	1,3
2.	Industrijska proizvodnja – Njemačka (G/G)	DEC	-1,0%	-1,0%	-2,5%
3.	Industrijska proizvodnja – Francuska (G/G)	DEC	-1,7%	-3,0%	-4,5%
4.	Industrijska proizvodnja – Finska (G/G)	DEC	-	-2,5%	-1,1%
5.	Industrijska proizvodnja – Španija (G/G)	DEC	-2,2%	-0,6%	-3,7%
6.	Industrijska proizvodnja – Italija (G/G)	DEC	-1,4%	-2,0%	-4,2%
7.	Industrijska proizvodnja – Grčka (G/G)	DEC	-	3,3%	8,9%
8.	Industrijske prodaje – Holandija (G/G)	DEC	-	-6,8%	-6,2%
9.	Prerađivačka proizvodnja – Holandija (G/G)	DEC	-	-0,2%	-2,7%
10.	Prerađivačka proizvodnja – Francuska (G/G)	DEC	-3,2%	-3,6%	-4,1%
11.	Trgovinski bilans – Njemačka (u milijardama EUR)	DEC	14,0	14,8	16,7
12.	Tekući račun – Njemačka (u milijardama EUR)	DEC	23,3	28,2	21,2
13.	Stopa inflacije – Njemačka (final.)	JAN	1,6%	1,6%	-0,7%
14.	Stopa inflacije – Holandija	JAN	-	1,6%	0,9%
15.	Stopa inflacije – Španija (final.)	JAN	0,6%	0,4%	-0,6%
16.	Stopa nezaposlenosti – Grčka	NOV	-	16,2%	16,4%

SAD

Tokom protekle sedmice predsjednik Biden je održao sastanke s ciljem da podstakne usvajanje programa fiskalne podrške u vrijednosti 1,9 biliona USD. Početkom sedmice održao je sastanak, zajedno s ministricom finansija Yellen i potpredsjednicom Harris, s izvršnim direktorima JPMorgan Chase i Walmart u nastojanju da dobije korporativnu podršku za stimulatívni plan. Ovom sastanku su prisustvovali i direktor Trgovinske komore SAD Donohue, izvršni direktor Gapa Syngal i Ellison, direktor trgovinskog lanca Lowe's specijalizovanog za pukućstvo. Prema pojedinim navodima osoba bliskih ovoj tematici, na sastanku se diskutovalo o pitanjima infrastrukture, imigracija, obrazovanja, zdravstva i rada. Ipak, nije se raspravljalo o zvaničnim podacima ili politikama. Krajem sedmice Biden se sastao s dvostranačkom grupom gradonačelnika i guvernera s obzirom na to da nastavlja da podstiče odobrenje fiskalnog plana vrijednog 1,9 biliona USD s ciljem podsticaja ekonomskog rasta, ali i kojim bi se pomoglo milionima nezaposlenih. Biden je izjavio da od ove grupe želi da sazna više o tome šta im je zaista potrebno kroz plan podrške za prevazilaženje negativnih efekata pandemije. Ministarstvo finansija

SAD je saopštilo da je Yellen, koja je zadužena za javne finansije SAD, pozvala članice grupe G7 da krenu „na veliko“ kada su u pitanju fiskalne podrške, s ciljem snažne podrške i promocije održivog razvoja.

Predsjednik Feda Powell je prilikom obraćanja u Ekonomskom klubu u Njujorku istakao da neće biti jednostavno da ekonomija dostigne punu zaposlenost, te je dodao da su SAD još uvijek daleko od snažnog tržišta rada. U tom kontekstu, Powell je istakao da se primjećuje snažan rast potrošnje, što bi moglo pojačati pritiske na cijene. Ipak, kako Powell ističe, to ne bi trebalo biti niti široko niti održivo.

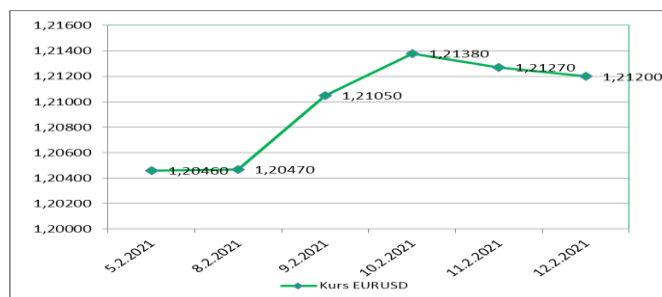
Kongresni ured za budžet prognozira da bi budžetski deficit SAD tokom 2021. godine mogao dostići 2,3 biliona USD, čak i u slučaju da Kongres ne odobri novi program fiskalne podrške, a što je nivo koji je blago ispod 3 biliona USD, koliko je zabilježeno u prošloj godini. Ovo je još uvijek drugi najveći podatak od II svjetskog rata.

Tabela 4: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikatori		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	NFIB optimizam malog biznisa	JAN	97,0	95,0	95,9
2.	MBA aplikacije za hipotekarne kredite	5. februar	-	-4,1%	8,1%
3.	Indeks cijena na malo (G/G)	JAN	1,5%	1,4%	1,4%
4.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	6. februar	760.000	793.000	812.000
5.	Kontinuirani zahtjevi nezaposlenih za pomoć	30. januar	4.420.000	4.545.000	4.690.000
6.	Povjerenje potrošača Bloomberg	7. februar	-	44,9	44,6
7.	Povjerenje potrošača Un.Mičigen P	FEB	80,9	76,2	79,0

USD je deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURUSD zabilježio rast sa nivoa od 1,2046 na nivo od 1,2120.

Graf 2: Kretanje kursa EURUSD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

BoE je objavila nalaze konsultacija s komercijalnim bankama oko izvodljivosti implementiranja negativnih kamatnih stopa. Banke su tom prilikom istakle da im je potreban period od najmanje šest mjeseci kako bi se prilagodile negativnim kamatnim stopama, što je uticalo na aprecijaciju funte, jer su investitori umanjili očekivanja uvođenja ove mjere monetarne politike. Iz Barclaycarda je saopšteno da su potrošači u Velikoj Britaniji tokom januara smanjili potrošnju najbržim tempom u posljednjih sedam mjeseci nakon što je ekonomija ponovo zatvorena zbog širenja pandemije. Godišnji rast online maloprodaje od 73% nije uspio da kompenzira smanjenu prodaju u brojnim zatvorenim maloprodajama. Sveukupno posmatrano potrošnja je tokom januara smanjena za 16,3% godišnje, što je najveći pad od maja 2020. godine, kada se počelo s uvođenjem restrikcija zbog pandemije.

Glavni pregovarač ispred EU za Brexit Barnier je izjavio da Velika Britanija mora prihvatiti realnost Brexita, kao i da je izlazak Velike Britanije iz EU uzrokovao tenzije između Londona i Brisela o pitanju Sjeverne Irske, a ne protokola o napuštanju EU. Ipak, postoje „tehnička rješenja“ za probleme poput ovih koji se vezuju za Irsku, sve dok se pravila poštuju.

Ekonomija Velike Britanije, razorena negativnim efektima pandemije, pretrpjela je tokom 2020. godine najveći pad u posljednjih više od 300 godina, te je zabilježen pad ekonomije od 9,9%. Ministar finansija Velike Britanije Sunak je izjavio da je pad GDP-a od 9,9% bio u skladu s ekonomskim padom drugih zemalja, ukoliko se vrši komparacija na uporedivoj osnovi. Sunak je dodao da je važno ovo pitanje razjasniti zbog uporednih ekonomskih performansi.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Industrijska proizvodnja (G/G)	DEC	-3,7%	-3,3%	-3,9%
2.	Prerađivački sektor (G/G)	DEC	-3,2%	-2,5%	-2,6%
3.	Građevinski sektor (G/G)	DEC	-0,2%	-3,9%	-2,0%
4.	Uslužni sektor (M/M)	DEC	1,0%	1,7%	-3,1%
5.	Trgovinski bilans (u mlrd GBP)	DEC	-5,750	-6,202	-6,618
6.	GDP (Q/Q) P	IV kvartal	0,5%	1,0%	16,0%
7.	Lična potrošnja (Q/Q) P	IV kvartal	-0,2%	-0,2%	19,5%
8.	Potrošnja vlade (Q/Q) P	IV kvartal	1,3%	6,4%	10,4%
9.	Izvoz (Q/Q) P	IV kvartal	6,4%	0,1%	-0,4%
10.	Uvoz (Q/Q) P	IV kvartal	11,0%	8,9%	11,7%
11.	Ukupne poslovne investicije (Q/Q) P	IV kvartal	-1,3%	1,3%	9,4%

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR, kao i u odnosu na USD. Kurs EURGBP je zabilježio pad s nivoa od 0,87696 na nivo od 0,87498, dok je kurs GBPUSD povećan s nivoa od 1,3735 na nivo od 1,3849.

JAPAN

Kreatori monetarne politike ističu da je japanski bankarski sistem u cjelini i dalje stabilan, dok Financial Services Agency (FSA) ispituje regionalne zajmodavce kako bi utvrdila kako nova ograničenja uvedena zbog Covid19 utiču na lokalna preduzeća, pokušavajući da spriječi širenje bankrota. Tokom proteklog mjeseca, u Japanu je uvedeno vanredno stanje u 11 regija, od mogućih 47, sa zadržanim mjerama koje su usredsređene na skraćivanje radnog vremena u barovima i restoranima, kao i obustavljanje inicijative za subvencionisani turizam. Vlada Japana je ukinula vanredno stanje za jednu od 11 regija u ponedjeljak.

Depoziti u bankama i novac u opticaju u Japanu su tokom januara povećani rekordnom brzinom, što je znak da su kompanije i domaćinstva nastavile da čuvaju gotovinu zbog neizvjesnosti koju je izazvala pandemija koronavirusa. Podaci koji su objavljeni sugeriraju da će oporavak ekonomije biti krhak, jer su vanredne mjere uvedene prošlog mjeseca naštetile potrošnji, čime se povećao strah od nastanka nove recesije. BoJ bi mogla na martovskom sastanku da razmotri korake kojim bi pojasnila da ima prostora za produblјivanje negativnih kamatnih stopa, a sve kako bi podržala ekonomiju. Mjere bi mogle uključiti promjene u komunikaciji ili prilagođavanju troslojnom sistemu rezervi BoJ koja primjenjuje negativne kamatne stope na mali dio depozita koji se drže u ovoj centralnoj banci. BoJ bi takvim koracima promijenila mišljenje koje vlada na tržištu da je ostala bez alata za podsticaje, kao i da ne može produbiti negativne kamatne stope zbog troškova monetarnih olakšica. Član MPC BoJ Nakamura je izjavio da BoJ mora da ima u vidu potencijalne nedostatke koje ostvaruje kroz ogromne kvantitativne olakšice, što je znak da bi BoJ trebalo da traži načine kako bi program kvantitativnih olakšica bio fleksibilniji.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Suficit tekućeg računa (u mlrd JPY)	DEC	1.083,0	1.165,6	1.878,4
2.	Trgovinski bilans (u mlrd JPY)	DEC	947,5	965,1	616,1
3.	Kreditiranje banaka (G/G)	JAN	-	6,1%	6,2%
4.	Bankroti (G/G)	JAN	-	-38,68%	-20,73%
5.	Zarade zaposlenih (G/G)	DEC	-4,8%	-3,2%	-1,8%
6.	Monetarni agregat M2 (G/G)	JAN	9,2%	9,4%	9,1%
7.	Monetarni agregat M3 (G/G)	JAN	7,6%	7,8%	7,6%
8.	Porudžbina mašinskih alata (G/G) P	JAN	-	9,7%	9,9%
9.	Indeks proizvođačkih cijena (G/G)	JAN	-1,6%	-1,6%	-2,0%

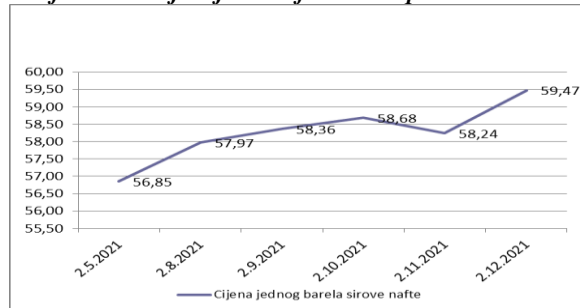
JPY je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EURJPY zabilježio rast s nivoa od 126,92 na nivo od 127,16. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USDJPY zabilježio pad s nivoa 105,39, na nivo od 104,94.

NAFTA I ZLATO

Na otvaranju njujorške berze cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 56,85 USD (47,19 EUR). Tokom protekle sedmice cijena nafte je imala tendenciju rasta, te se našla na najvišem nivou u posljednjih trinaest mjeseci. Podršku cijeni nafte daje smanjenje ponude od strane najvećih proizvođača, kao i optimizam po pitanju jačanja tražnje. Pored toga, sredinom sedmice su objavljene vijesti da su zalihe nafte u SAD smanjene, što je dalo dodatni podsticaj rastu cijene ovog energenta. Tražnja za naftom se tokom protekle sedmice vratila na nivoe pred pandemiju, dok su ključne zemlje u potrošnji nafte poput Kine i Indije signalizirale da će doći do povećanja putovanja. U takvim okolnostima cijena nafte se približila nivou od 60 USD po barelu, odnosno približila se najvećem nivou u posljednjih godinu dana. Analitičari smatraju da industrija nafte treba stabilnije cijene nakon što je tokom 2020. godine pretrpjela najteži pad tražnje. Pojedini analitičari ističu da tehničke analize pokazuju da napredak na ovom tržištu zaista postoji, ali je trenutni rast pretjeran, što znači da bi se mogla desiti korekcija cijene. U petak je cijena nafte nastavila da bilježi rast uprkos tome što je OPEC smanjio očekivanja za tražnju nafte, dok je iz IEA saopšteno da trenutno na tržištu postoji prezasićenost. Analitičari ističu da je cijena nafte dostigla kritičnu vrijednost kada OPEC+ mora da odluči da li da poveća obim proizvodnje ili riskira gubitak tržišnog udjela u korist proizvođača nafte iz škriljca u SAD.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jednog barela sirove nafte je iznosila 59,47 USD (49,07 EUR). Posmatrano na sedmičnom nivou, cijena nafte je povećana za 4,61%.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.

Na otvaranju londonske berze metala u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.814,11 USD (1.505,99 EUR).

Do sredine sedmice cijena zlata je imala tendenciju rasta pod uticajem očekivanja masivnih stimulansa u SAD koji su pojačali inflatorna očekivanja, a time i tražnju za zlatom kao zaštitom od inflacije. Takođe, stabilizacija kursa dolara i prinosa na državne obveznice uz iščekivanje informacija o stimulativnom paketu podrške u SAD uticali su na to da cijena zlata do sredine sedmice bilježi rast. Nakon što je u četvrtak došlo do aprecijacije dolara, kao i pod uticajem vijesti o slabljenju inflacije u SAD, što je umanjilo tražnju za zlatom kao sigurnom aktivom i zaštitom od rizika došlo je do pada cijene ovog plemenitog metala. Krajem sedmice cijena zlata je nastavila da se smanjuje pod uticajem optimizma na finansijskim tržištima izazvanog pojačanom vakcinacijom. Takođe, aprecijacija dolara krajem sedmice uticala je na pad cijene zlata. Uticaj na cijenu zlata imala je i slabija tražnja za ovim plemenitim metalom od strane ETF, koji procjenjuju koja aktiva (zlato ili dionice) nudi bolji povrat. Analitičari Commerzbank ističu da postoji značajan odliv zlata iz ETF-ova, koji je u protekloj sedmici iznosio 24,5 tone. Jedan od razloga odliva zlata iz ETF-ova jeste taj što dionički indeksi nastavljaju da bilježe rekordne nivoe, te postaju atraktivnija aktiva za ulaganje.

Na zatvaranju tržišta u petak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.824,23 USD (1.505,14 EUR). Na sedmičnom nivou cijena zlata je zabilježila rast za 0,56%.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

